

VALSTYBĖS ĮMONĖ ŽEMĖS ŪKIO DUOMENŲ CENTRAS

Valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras, Vinco Kudirkos g. 18-1, LT-03105 Vilnius
Įmonės k. 306205513, PVM m. k. LT100015583514
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre
Tel. (8 5) 266 0620, E. pristatymas 306205513, el. p. info@zudc.lt, www.zudc.lt

- Programa:** Žemės ir maisto ūkio, kaimo, žuvininkystės, žemės tvarkymo ir fitosanitarijos vystymas
- Priemonė:** Atlikti melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą
- Veikla:** Valstybei priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų organizavimas ir koordinavimas

VALSTYBEI PRIKLAUSANČIŲ MELIORACIJOS STATINIŲ REKONSTRAVIMO DARBŲ ORGANIZAVIMO IR KOORDINAVIMO VERTINIMO KRITERIJŲ 2023 M. III KETVIRČIO ATASKAITA

Vilnius, 2023

Veiklos objektas: Valstybei priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų organizavimas ir koordinavimas

 <p>VALSTYBĖS ĮMONĖ ŽEMĖS ŪKIO DUOMENŲ CENTRAS MELIORACIJOS SKYRIUS Vinco Kudirkos g. 18-1, LT-03105 Vilnius tel.(8 5) 266 06 20 el. p. melioracija@zudc.lt</p>				<p>Užsakovas: Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija</p>
PAREIGOS	VARDAS, PAVARDĖ	PARAŠAS	DATA	<p>2023 m. sausio 17 d. sutartis Nr. 8P-23-5 2023 m. III ketvirčio ataskaita</p>
Projektų vadovas (inžinierius- inspektorius)	Donatas Zubrus		2023-10-	
Projektų vadovė (inžinierė- inspektorė)	Marytė Kmitienė		2023-10-	
Inžinierius- inspektorius	Paulius Ulickas		2023-10-	

TURINYS

I skyrius. Bendroji dalis	4
II skyrius. Valstybei priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų organizavimo ir koordinavimo vertinimo kriterijų 2023 m. III ketvirčio ataskaita	7
1 <i>Priedas</i> . 2023 m. rugpjūčio 25 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo akto Nr. PA-85 (Kėdainių r. sav.) kopija.....	26
2 <i>Priedas</i> . 2023 m. rugpjūčio 28 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo akto Nr. PA-90 (Panevėžio r. sav.) kopija.....	31
3 <i>Priedas</i> . 2023 m. rugsėjo 21 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo akto Nr. PA-98 (Kauno r. sav.) kopija.....	41
4 <i>Priedas</i> . 2023 m. rugsėjo 25 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo akto Nr. PA-99 (Jurbarko r. sav.) kopija.....	45
5 <i>Priedas</i> . 2023 m. rugsėjo 29 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo akto Nr. PA-100 (Kazlų Rūdos sav.) kopija.....	51
6 <i>Priedas</i> . 2023 m. spalio 2 d. Šilutės rajono savivaldybės administracijos raštas Nr. R3-4756 „Dėl solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų priežiūros.....	58
7 <i>Priedas</i> . Lazdijų rajono savivaldybės administracijos suvestinė „2023 m. Lazdijų rajono savivaldybėje solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų melioracijos statinių priežiūros darbai“	60
8 <i>Priedas</i> . 2023 m. spalio 3 d. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus raštas Nr. S-3924 „Dėl solidarumo fondo griovių šienavimo“	62
9 <i>priedas</i> . Ataskaitos apie 2023 m. spalio 30 d. Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų lėšų panaudojimą ir atliktus darbus suvestinė... 66	66

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

Valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų centro Melioracijos skyriaus atsakingi darbuotojai (toliau – Vykdytojai) per 2023 m. trečiąjį ketvirtį pagal programos „Žemės ir maisto ūkio, kaimo, žuvininkystės, žemės tvarkymo ir fitosanitarijos vystymas“ priemonės „Atlikti melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą“ veiklą „Valstybei priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų organizavimas ir koordinavimas“ vykdė melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą ir melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitą (toliau – Priemonė). Kazlų Rūdos, Lazdijų, Pakruojo, Šilutės rajonų savivaldybėse atliko ES Solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų priežiūros darbų kontrolę.

Priemonė įgyvendinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo 7 ir 9 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“ 18 punktu, Melioracijos techniniu reglamentu MTR 1.12.02:2016 „Melioracijos darbų valstybinės priežiūros ir melioracijos sistemos naudojimo valstybinės priežiūros taisyklės“, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 3D-36 „Dėl melioracijos techninio reglamento MTR 1.12.02:2016 „Melioracijos darbų valstybinės priežiūros ir melioracijos sistemos naudojimo valstybinės priežiūros taisyklės“ patvirtinimo“, Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-243 „Dėl Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 3D-121 „Dėl 2023 m. skiriamo finansavimo savivaldybėms tęstinei investicinei priemonei „Valstybei nuosavybės teise priklausančių žemės savininkų ir kitų naudotojų žemėje esančių melioracijos statinių rekonstravimo ir remonto darbams“ įgyvendinti patvirtinimo“ Jurbarko, Kauno, Kėdainių ir Panevėžio rajonų savivaldybių administracijoms buvo skirtas 2 mln. 880 tūkst. Eur finansavimas tęstinei investicinei priemonei įgyvendinti. Jurbarko r. sav. administracijai skirta 1 mln. 624 tūkst. Eur, Panevėžio – 656 tūkst. Eur, Kauno – 300 tūkst. Eur, Kėdainių – 300 tūkst. Eur.

Vykdytojai pagal kompetenciją vykdydami melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą, vadovaudamiesi teisės aktų nuostatomis ir 2023 m. sausio 17 d. sutartimi Nr. 8P-23-5 ir jos 1 priedu t. y. 2023 m. darbų grafiku, per 2023 m. III

ketv. atliko 4 patikrinimus, 4 savivaldybių teritorijose Jurbarko, Kauno, Kėdainių, Panevėžio (toliau – Savivaldybės) ir surašė 4 patikrinimo aktus. Specialistai vietoje patikrino, ar melioracijos statinių rekonstravimo darbai atitinka normatyvinių dokumentų reikalavimus, ar atliktos visos projekto rengimo, derinimo, ekspertizės, techninės priežiūros procedūros. Nustatyta, kad Jurbarko, Panevėžio ir Kėdainių r. sav. melioracijos statinių projektavimo, ekspertizės, rekonstravimo ir techninės priežiūros darbus atlieka kvalifikacijos atestatus turinčios įmonės ir specialistai. Statybos gaminiai, medžiagos turi kokybę įrodančius privalomuosius dokumentus – atitikties sertifikatus, eksploatacinių savybių deklaracijas. Melioracijos statiniai rekonstruojami panaudojant šiuolaikines medžiagas, konstrukcijas ir technologijas. Projektų sprendiniai buvo suderinti su institucijomis, kurių inžineriniai tinklai, statiniai arba kita nuosavybė turi sąveikos su rengiamais melioracijos techniniais projektais. Kauno r. savivaldybės administracijos rangos darbų sutartys dar nesudarytos dėl nesklandaus projektinių sprendinių suderinimo su institucijomis, kurių nuosavybė sąveikauja rengiant tolimesnius investicijų projekto etapus, dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūros. Kauno rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriaus vedėja Asta Tamonienė ir vedėjo pavaduotojas Mindaugas Arbačas pažadėjo imtis papildomų priemonių spręsti susidariusią situaciją. Siekiant užtikrinti, kad investicijų projektas būtų laiku įvykdytas, Kauno r. savivaldybės administracijai bus išsiųstas raštas dėl privalomo ataskaitų teikimo Vykdytojams, informuojant apie investicijų projekto vykdymo eigą bei terminus.

Rekonstravimo darbams įgyvendinti savivaldybių administracijos parengė ir vykdo 15 techninių darbo projektų (toliau – Projektai). Savivaldybės pagal Melioracijos inžinerinių statinių investicinės priemonės investicijų projekto finansavimo sutartis įsipareigojo Projektus įgyvendinti ir už juos atsiskaityti ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 4 d.

Vykdytojai atliko Solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų priežiūros darbų kontrolę Kazlų Rūdos, Lazdijų, Pakruojo, Šilutės rajonų savivaldybėse. Patikrino ES solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų priežiūros darbų vykdymą Kazlų Rūdos savivaldybėje ir surašė melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo aktą. Šilutės r. sav. administracija pateikė raštą, kad dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų paslaugų tiekėjas išrinktas tik 2023 m. rugsėjo 27 d. Sutartis su tiekėju bus pasirašyta artimiausiu metu ir iki spalio 30 d. bus atlikti priežiūros darbai (6 priedas). Lazdijų r. sav. administracijos pateiktoje „2023 m. Lazdijų rajono savivaldybėje solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų melioracijos statinių priežiūros darbai“ suvestinėje nurodoma, kad 12,285 km. griovių priežiūrą atliekančios UAB „Leimesta“ sutartis baigiama vykdyti 2023 m. lapkričio 1d. (7 priedas). Pakruojo r. sav. administracijos pateiktame rašte nurodoma, kad 2023 metais

savivaldybės specialistai apžiūrėję ir įvertinę Solidarumo fondo griovių būklę (krūminių atžalų nėra) ir gavus Laipuškių ir Žvirblonių kadastro vietovių ūkininkų žodinį pažadą, kad jie patys atliks priežiūros darbus, norint užtikrinti racionalų ir ekonomišką valstybės lėšų panaudojimą, buvo priimtas sprendimas griovių šienavimo darus atlikti kituose, labiau reikalaujančiuose priežiūros, grioviuose (8 priedas).

Lazdijų, Šilutės ir Pakruojo rajonų savivaldybių ES solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų priežiūros darbų patikrinimai vietoje bus atliekami IV ketvirtį.

7
II SKYRIUS

VALSTYBEI PRIKLAUSANČIŲ MELIORACIJOS STATINIŲ REKONSTRAVIMO DARBŲ ORGANIZAVIMO IR
KOORDINAVIMO VERTINIMO KRITERIJŲ 2023 M. III KETVIRČIO ATASKAITA

Eil. Nr.	Darbai	Įvykdymo data	Darbų aprašymas
1	2	3	4
1.	Įgyvendinti investicijų projektus savivaldybėse vadovaujantis Žemės ūkio ministro 2022 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 3D – 328 „Dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos inžinerinių statinių rekonstravimo darbų projektų finansavimo taisyklių patvirtinimo“. Investicijų projektai finansuojami iš Investicinės priemonės lėšų, atsižvelgiant į Žemės ūkio ministerijos strateginio planavimo komiteto, patvirtinto žemės ūkio ministro 2011 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. 3D-228 „Dėl Žemės	2023-10-02	Iš savivaldybių gautų ataskaitų apie 2023 m. spalio 1 d. Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų lėšų panaudojimą ir atliktus darbus sudarytos suvestinės pateikimas Žemės ūkio ministerijai (9 priedas).

	ūkio ministerijos strateginio planavimo komiteto ir Žemės ūkio ministerijos programų priemonių įgyvendinimo priežiūros komisijos sudarymo ir jų darbo reglamento patvirtinimo“, priimtą sprendimą.		
2.	Atlikti valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų patikrinimus Jurbarko, Kauno, Kėdainių ir Panevėžio rajonų savivaldybėse.	-	2023 m. III ketvirtį nebuvo pateiktų blogos būklės valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų investicijų projektų finansavimo paramos suvestinių.
2.1	Kas ketvirtį atlikti valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų patikrinimus Jurbarko, Kauno, Kėdainių ir Panevėžio rajonų savivaldybėse.	2023-08-10 Aktas Nr. PA-85	2023 m. rugpjūčio 25 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo aktas Nr. PA-85 (Kėdainių r. sav.). Patikrinimo rūšis – Melioracijos statinių rekonstravimo darbų ir su jais susijusios dokumentacijos patikrinimas Kėdainių rajono savivaldybėje. Tikrinimo metu nustatyta: Techninio darbo projekto „Kėdainių rajono Saviečių kadastrinės vietovės Mėklos sausinimo sistemos melioracijos griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija“ (toliau – Projektas) Mėklos upės, griovių M-0, M-1, M-2, M-6, M-10 ir juose esančių statinių rekonstravimo darbų pradžia: 2023 m. birželio 2 d., numatoma darbų pabaiga: 2023 m. lapkričio 2 d.

		<p>Patikrinus pagal Projektą vietoje atliekamus rekonstravimo darbus nustatyta, kad Saviečių kadastro vietovėje iš griovių M-0, M-1, M-2, M-6, M-10, upės Mėkla šlaitų ir apsauginių juostų iškirsti ir pašalinti krūmai. Iškastos iš griovių ir upės dugno sąnašos iki projektinių aukščių. Pradedamos keisti sulūžusios drenažo žiotys. Įrengtos drenažo žiotys pažymėtos melioracijos PE stulpeliu, pastatytu ties griovio viršutine briauna 0,3 m atstumu nuo drenažo žiočių ašies. Stulpelio aukštis virš žemės paviršiaus – 1,2 m. Mėklos upėje rekonstruota pralaida pk. 14+58. Rekonstruotos pralaidos griovyje M-0 pk. 2+00, 8+20, 14+44 ir griovyje M-2 pk. 0+24, 4+06, kelio danga virš pralaidų atstatyta užpilant žvyru.</p> <p>Melioracijos reikmėms sureguliuotoje Mėklos upėje (identifikavimo kodas – 13010946), kurios ilgis – 6,581 km, yra numatytos neigiamą poveikį mažinančios aplinkosauginės priemonės: Mėklos upėje rengiama drenažo vandens biologinio valymo sistema Nr.1 su drenažo žiotimis Nr. 30 (9)pk. 31+76, kontroliuojamo drenažo nuotėkio sistema su automatinio vandens lygio palaikymo sistema Nr.22 pk. 45+66, tarp pk. 22+45-23+35, 35+25-37+75, 45+70-47+00, 53+65-55+70, 61+72-64+27 Mėklos upės dešinės pakrantės vandens telkinio apsaugos juostoje ir pk. 15+50-18+25, 42+45-45+45, 50+05+52+65, 59+31-60+91, 64+76-65+81 Mėklos upės kairės pakrantės vandens telkinio apsaugos juostoje išsaugomi esantys vietai būdingi medžiai ir krūmai, jie nešalinami, medžiai išdėstyti šachmatų tvarka, atkarpos parenkant taip, kad paliekami medžiai būtų nutolę nuo esamų žiočių ne mažiau 15 m. Sureguliuotos upės medžių išsaugojimas atkarpose sudaro 2,03 km. Upės Mėkla vagoje tarp pk. 35+00-37+00 formuojami</p>
--	--	---

		<p>2023-08-28 Aktas Nr. PA-90</p>	<p>įtvirtintų akmenų metiniai, sudarantys geresnes vandens aeracijos sąlygas ir sukuriantys meandruojantį upės ruožą.</p> <p>2023 m. rugpjūčio 9 d. Projekte atliktų darbų pasiekti rodikliai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iškirsti krūmai – 13,81 ha; • iš upės ir griovių dugno išvalyta sąnašų – 9,799 km; • perstatytos drenažo žiotys – 10 vnt.; • rekonstruotos vandens pralaidos – 6 vnt. <p>Išvada: Statybos darbai vykdomi vadovaujantis Projektu, rangos darbų sutartimi, darbų vykdymo grafiku, taip pat normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir kitais teisės aktų reikalavimais. Elektroninis statybos darbų žurnalas pildomas tvarkingai, surašomi paslėptų darbų patikrinimo aktai pasirašyti atsakingų asmenų, operatyviai ir saugiai kaupiami įrašai apie vykdomus darbus. Statyboje naudojamos gamintojų sertifikuotos medžiagos, turinčios eksploatacinių savybių deklaracijas, statybos žurnale suregistruotos. Projekte atlikta 50 proc. numatytų darbų. (1 priedas).</p> <hr/> <p>2023 m. rugpjūčio 28 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo aktas Nr. PA-90 (Panevėžio r. sav.).</p> <p>Patikrinimo rūšis – Melioracijos statinių rekonstravimo darbų ir su jais susijusios dokumentacijos patikrinimas Panevėžio rajono savivaldybėje.</p> <p>Tikrinimo metu nustatyta:</p>
--	--	---	--

		<p>1. Techninio darbo projekto „Panevėžio rajono Karsakiškio seniūnijos Paežerio I ir Tutiškių kaimuose griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija kartu su projekto parengimu“ (toliau – Projektas) pradžia: 2023 m. rugsėjo 15 d., numatoma darbų pabaiga: 2023 m. lapkričio 1 d.</p> <p>Patikrinus pagal Projektą vietoje atliekamus rekonstravimo darbus nustatyta, kad darbai dar nepradėti. Aplinkos apsaugos agentūra derina ir nagrinėja pateiktą Projekto aplinkosauginę dalį.</p> <p>Išvada. Projektas parengtas vadovaujantis Melioracijos techniniu reglamentu MTR 1.05.01:2005 „Melioracijos statinių projektavimas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. 3D-1 „Dėl melioracijos techninio reglamento MTR 1.05.01:2005 „Melioracijos statinių projektavimas“ patvirtinimo“ (toliau – Reglamentas), bei kitų teisės aktų nuostatomis ir atitinka esminius techninius ir normatyvinių dokumentų reikalavimus. Projekte rekonstruojami grioviai priklauso Nevėžio upės baseinui. Vadovaujantis Projekto Rangos sutartimi ir Darbų vykdymo grafiku rekonstravimo darbai bus vykdomi nuo 2023 m. rugsėjo 15 d.</p> <p>2. Techninio darbo projekto „Panevėžio rajono Krekenavos seniūnijos Bartašiūnų, Raičionių ir Viržonių kaimuose griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija kartu su projekto parengimu“ (toliau – Projektas) pradžia: 2023 m. rugpjūčio 18 d., numatoma darbų pabaiga: 2023 m. lapkričio 1 d.</p> <p>Aplinkos apsaugos agentūra išnagrinėjo parengtą Projektą ir 2023-06-30 raštu Nr. (25)-A4E-6864 „Dėl melioracijos statinio projekto aplinkosauginės dalies derinimo</p>
--	--	---

		<p>(upės Lokauša ir I-1) pritarė Projekto aplinkosauginei daliai. Projekto aplinkosauginėje dalyje numatomos 3 neigiamą poveikį mažinančios aplinkosauginės priemonės.</p> <p>Patikrinus pagal Projektą vietoje atliekamus rekonstravimo darbus nustatyta, kad Krekenavos kadastro vietovėje iš griovio L-1 (pk. 0+00 –32+00) šlaitų ir apsauginių juostų iškirsti ir pašalinti krūmai, išvalytos sąnašos, įrengtos žiotys.</p> <p>Projektas parengtas vadovaujantis Reglamentu, bei kitų teisės aktų nuostatomis ir atitinka esminius techninius ir normatyvinių dokumentų reikalavimus.</p> <p>Išvada. Projekte rekonstruojami grioviai priklauso Nevėžio upės baseinui. Pagal Projekto Rangos sutartį ir Darbų vykdymo grafiką rekonstravimo darbai pradėti 2023 m. rugpjūčio 18 d. Statybos darbų žurnalas, kuriame aprašoma darbų eiga, pradėtas pildyti 2023 m. rugpjūčio 18 d., Projekte atlikta 20 proc. numatytų rangos darbų.</p> <p>3. Techninio darbo projekto „Panevėžio rajono Miežiškių ir Velžio seniūnijų Karšinaukos, Karužiškių, Pakalnių ir Trakiškio kaimuose griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija kartu su projekto parengimu“ (toliau – Projektas) pradžia: 2023 m. rugpjūčio 18 d., numatoma darbų pabaiga: 2023 m. lapkričio 1 d.</p> <p>Patikrinus pagal Projektą vietoje atliekamus rekonstravimo darbus nustatyta, kad Trakiškio kadastro vietovėje iš griovių J-5 (pk. 00+00 – 11+40), J-10 (pk. 0+00 – 18+40), Gr.2 (pk. 0+00 – 13+80) šlaitų ir apsauginių juostų iškirsti ir pašalinti krūmai (fotonuotrauka pridedama). Aplinkos apsaugos agentūra išnagrinėjo parengtą Projektą ir 2023-07-20 raštu Nr. (25)-A4E-7499 „Dėl melioracijos statinio</p>
--	--	--

		<p>projekto aplinkosauginės dalies derinimo (upės Aulamas ir A-2)“ pritarė Projekto aplinkosauginei daliai. Projekto aplinkosauginėje dalyje numatomos įrengti 3 neigiamą poveikį mažinančios aplinkosauginės priemonės.</p> <p>Išvada. Projektas parengtas vadovaujantis Reglamentu bei kitų teisės aktų nuostatomis ir atitinka esminius techninius ir normatyvinių dokumentų reikalavimus. Projekte rekonstruojami grioviai priklauso Nevėžio upės baseinui. Pagal Projekto Rangos sutartį ir Darbų vykdymo grafiką darbai pradėti 2023 m. rugpjūčio 18 d. Statybos darbų žurnalas, kuriame aprašoma darbų eiga, pradėtas pildyti 2023 m. rugpjūčio 18 d., Projekte atlikta 10 proc. numatytų rangos darbų.</p> <p>4. Techninio darbo projekto „Panevėžio rajono Panevėžio seniūnijos Papušių ir Varpučių kaimuose griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija kartu su projekto parengimu“ (toliau – Projektas) pradžia: 2023 m. rugpjūčio 18 d., numatoma darbų pabaiga: 2023 m. lapkričio 1 d.</p> <p>Patikrinus pagal Projektą vietoje atliekamus rekonstravimo darbus nustatyta, kad Molainių kadastro vietovėje iš griovių U-2 IR V-5 šlaitų ir apsauginių juostų iškirsti ir pašalinti krūmai, išvalytos sąnašos, įrengtos žiotys (fotonuotrauka pridedama). Numatomos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Saugomų teritorijų ir jų apsaugos ribas, taip pat nepatenka į „Natura 2000“ teritorijų ribas. Griovių rekonstravimo darbų žemės plote saugotinių vertingų bei retų augalų, augimviečių nėra. Į raudonąją knygą įrašytų paukščių, gyvūnų, augalų ir grybų rūšių nėra. Vykdamas rekonstravimo darbus šlaituose palikti pavieniai medžiai, kurie netrukdo griovių valymo ir priežiūros darbams.</p>
--	--	---

		<p>Išvada. Projektas parengtas vadovaujantis Reglamentu bei kitų teisės aktų nuostatomis ir atitinka esminius techninius ir normatyvinių dokumentų reikalavimus. Projekte rekonstruojami grioviai priklauso Nevėžio upės baseinui. Pagal Projekto Rangos sutartį ir Darbų vykdymo grafiką darbai pradėti 2023 m. rugpjūčio 18 d. Statybos darbų žurnalas, kuriame aprašoma darbų eiga, pradėtas pildyti 2023 m. rugpjūčio 18 d., Projekte atlikta 90 proc. numatytų rangos darbų.</p> <p>5. Techninio darbo projekto „Panevėžio rajono Raguvos seniūnijos Briežvalkio, Kritižio, Taurinės ir Užubalių kaimuose griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija kartu su projekto parengimu“ (toliau – Projektas) pradžia: 2023 m. rugpjūčio 18 d., numatoma darbų pabaiga: 2023 m. lapkričio 1 d.</p> <p>Patikrinus pagal Projektą vietoje atliekamus rekonstravimo darbus nustatyta, kad Raguvos kadastro vietovėje iš up. Bikilys (pk. 62+00 – 88+10) ir griovio Gr. Nr.2 (pk. 0+00 – 13+10) šlaitų ir apsauginių juostų iškirsti ir pašalinti krūmai išvalytos sąnašos (fotonuotrauka pridedama). Aplinkos apsaugos agentūra išnagrinėjo parengtą Projektą ir 2023-07-19 raštu Nr. (25)-A4E-7482 „Dėl melioracijos statinio projekto aplinkosauginės dalies derinimo (upės Lokauša ir I-1) pritarė Projekto aplinkosauginei daliai. Projekto aplinkosauginėje dalyje numatomos 3 neigiamą poveikį mažinančios aplinkosauginės priemonės.</p> <p>Išvada. Projektas parengtas vadovaujantis Reglamentu bei kitų teisės aktų nuostatomis ir atitinka esminius techninius ir normatyvinių dokumentų reikalavimus. Projekte rekonstruojami grioviai priklauso Nevėžio upės baseinui. Pagal Projekto Rangos sutartį ir darbų vykdymo grafiką darbai pradėti 2023 m.</p>
--	--	---

		<p>rugpjūčio 18 d. Statybos darbų žurnalas, kuriame aprašoma darbų eiga, pradėtas pildyti 2023 m. rugpjūčio 18 d. Projekte atlikta 20 proc. numatytų rangos darbų.</p> <p>6. Techninio darbo projekto „Panevėžio rajono Krekenavos seniūnijos Čiūrų ir Šambalionių kaimuose griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija kartu su projekto parengimu“ (toliau – Projektas) pradžia: 2023 m. rugpjūčio 18 d., numatoma darbų pabaiga: 2023 m. lapkričio 1 d.</p> <p>Patikrinus pagal Projektą vietoje atliekamų rekonstravimo darbus nustatyta, kad Čiūrų ir Naujarodžių kadastro vietovėje iš griovio L-2, up. Deblonas šlaitų ir apsauginių juostų iškirsti ir pašalinti krūmai, išvalytos sąnašos (fotonuotrauka pridedama). Numatomos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Saugomų teritorijų ir jų apsaugos ribas, taip pat nepatenka į „Natura 2000“ teritorijų ribas. Griovių rekonstravimo darbų žemės plote saugotinių vertingų bei retų augalų, augimviečių nėra. Į raudonąją knygą įrašytų paukščių, gyvūnų, augalų ir grybų rūšių nėra. Vykdamas rekonstravimo darbus numatoma šlaituose palikti želdinius, kurie netrukdo griovių valymo ir priežiūros darbams.</p> <p>Išvada. Projektas parengtas vadovaujantis Reglamentu bei kitų teisės aktų nuostatomis ir atitinka esminius techninius ir normatyvinių dokumentų reikalavimus. Projekte rekonstruojami grioviai priklauso Nevėžio upės baseinui. Pagal Projekto Rangos sutartį ir Darbų vykdymo grafiką darbai pradėti 2023 m. rugpjūčio 18 d. Statybos darbų žurnalas, kuriame aprašoma darbų eiga, pradėtas pildyti 2023 m. rugpjūčio 18 d., Projekte atlikta 30 proc. numatytų rangos darbų. (2 priedas).</p>
--	--	--

		2023-09-21 Aktas Nr. PA-98	<hr/> <p>2023 m. rugsėjo 21 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo aktas Nr. PA-98 (Kauno r. sav.).</p> <p>Patikrinimo rūšis – Melioracijos statinių rekonstravimo darbų ir su jais susijusios dokumentacijos patikrinimas.</p> <p>Tikrinimo metu nustatyta:</p> <p>Kauno rajono savivaldybės administracijai Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 2 d. įsakymu Nr.3D-121 „Dėl 2023 m. skiriamo finansavimo savivaldybėms tęstinei investicinei priemonei „Valstybei nuosavybės teise priklausančių žemės savininkų ir kitų naudotojų žemėje esančių melioracijos statinių rekonstravimo ir remonto darbams“ įgyvendinti patvirtinimo“ skirtas 300 000,00 Eur finansavimas. Melioracijos inžinerinių statinių investicinės priemonės investicijų projekto finansavimo sutartis (toliau – Finansavimo sutartis) pasirašyta 2023 m. gegužės 2 d. Nr. MISIPIP-23-3 tarp Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos ir Kauno rajono savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė).</p> <p>Savivaldybė pagal Finansavimo sutartį įsipareigoja 2023 m. įgyvendinti investicijų projektą „Kauno rajone, Nemuno baseino Nevėžio pabaseinyje, esančių, valstybei nuosavybės teise priklausančių, blogos būklės melioracijos inžinerinių statinių rekonstravimas“ (toliau – MISIPIP). Kauno rajone. Planuojama rekonstruoti</p>
--	--	----------------------------------	---

sureguliuotų upelių ir magistralinių griovių su drenažo žiotimis – 23,042 km, ir 17 vienetų pralaidų. MISIPIP projektas susideda iš 3 objektų:

1. „Kauno rajono Panevėžiuko kadastro vietovės melioracijos griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija“ – numatoma rekonstruoti 7,160 km. griovių ir 7 pralaidas;
2. „Kauno rajono Domeikavos kadastro vietovės melioracijos griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija“ – numatoma rekonstruoti 12,042 km. griovių ir 7 pralaidas;
3. „Kauno rajono Pagynės kadastro vietovės melioracijos griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcija“ – numatoma rekonstruoti 3,840 km. griovių ir 2 pralaidas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymų nustatyta tvarka 2023 m. gegužės 18 d. paskelbtas projektavimo paslaugų pirkimas Kauno rajono Panevėžiuko kadastro vietovės melioracijos griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcijos darbams atlikti. Projektavimo paslaugų sutartis Nr. S-865 sudaryta 2023 m. birželio 16 d. su IĮ „Primega“, atestato Nr. 22-Pmat (galioja iki 2027-03-31). Projektų vadovas Remigijus Pužas, atestato Nr. S-260-PmAT (galioja iki 2028-07-21). Projekto ekspertizės paslaugų pažyma Nr. MVP-185 sudaryta 2023 m. rugpjūčio 11 d. su UAB „Statybos ekspertų biuras“, atestato Nr. Em-6 (galioja iki 2028-09-05). Projektų vadovas Vytautas Bubėnas, atestato Nr. 03-Em (galioja iki 2026-01-27). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymų nustatyta tvarka Kauno rajono savivaldybės administracijos 2023 m. rugsėjo 19

		<p>d. inicijuotas rekonstrukcijos rangos darbų ir techninės priežiūros pirkimas Kauno rajono Panevėžiuko kadastro vietovei.</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymų nustatyta tvarka 2023 m. gegužės 3 d. paskelbtas projektavimo paslaugų pirkimas Kauno rajono Domeikavos kadastro vietovės melioracijos griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcijos darbams atlikti. Projektavimo paslaugų sutartis Nr. S-869 sudaryta 2023 m. birželio 20 d. su IĮ „Hidroplus“, atestato Nr. 208-PmAT (galioja iki 2026-03-10). Projektų vadovas Tadas Zakarauskas, atestato Nr. S-583-PmAMT (galioja iki 2027-05-27). Projekto ekspertizės paslaugų pažyma Nr. MVP-185 sudaryta 2023 m. rugpjūčio 11 d. su UAB „Statybos ekspertų biuras“, atestato Nr. Em-6 (galioja iki 2028-09-05). Projektų vadovas Vytautas Bubėnas, atestato Nr. 03-Em (galioja iki 2026-01-27).</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymų nustatyta tvarka 2023 m. gegužės 19 d. paskelbtas projektavimo paslaugų pirkimas Kauno rajono Pagynės kadastro vietovės melioracijos griovių ir juose esančių statinių rekonstrukcijos darbams atlikti. Projektavimo paslaugų sutartis Nr. S-862 sudaryta 2023 m. birželio 20 d. su IĮ „Hidroplus“, atestato Nr. 208-PmAT (galioja iki 2026-03-10). Projektų vadovas Tadas Zakarauskas, atestato Nr. S-583-PmAMT (galioja iki 2027-03-10). Projekto ekspertizės paslaugų pažyma Nr. MVP-185 sudaryta 2023 m. rugpjūčio 11 d. su UAB „Statybos ekspertų biuras“, atestato Nr. Em-6 (galioja iki 2028-09-05). Projektų vadovas Vytautas Bubėnas, atestato Nr. 03-Em (galioja iki 2026-01-27). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų</p>
--	--	--

		<p>2023-09-25</p> <p>Aktas Nr. PA-99</p>	<p>pirkimų įstatymų nustatyta tvarka Kauno rajono savivaldybės administracijos 2023 m. rugsėjo 19 d. inicijuotas rekonstrukcijos rangos darbų ir techninės priežiūros pirkimas Kauno rajono Pagynės kadastro vietai.</p> <p>Už sutarčių vykdymą ir kontrolę atsakingas Žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriaus vedėjo pavaduotojas Mindaugas Arbačas. (3 priedas).</p> <hr/> <p>2023 m. rugsėjo 25 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo aktas Nr. PA-99 (Jurbarko r. sav.).</p> <p>Patikrinimo rūšis – Melioracijos statinių rekonstravimo darbų ir su jais susijusios dokumentacijos patikrinimas.</p> <p>Tikrinimo metu nustatyta:</p> <p>Jurbarko rajono savivaldybės administracijai Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 2 d. įsakymu Nr.3D-121 „Dėl 2023 m. skiriamo finansavimo savivaldybėms tęstinei investicinei priemonei „Valstybei nuosavybės teise priklausančių žemės savininkų ir kitų naudotojų žemėje esančių melioracijos statinių rekonstravimo ir remonto darbams“ įgyvendinti patvirtinimo“ skirtas 1 624 000,00 Eur finansavimas, kuris 2023 m. balandžio 19 dienos melioracijos inžinerinių statinių investicinės priemonės investicijų projekto finansavimo sutarties Nr. MISIPI-23-1 pasirašytos tarp Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos ir Jurbarko rajono savivaldybės administracijos, 3 punkte paskirstytas taip:</p>
--	--	--	--

1. Melioracijos statinių rekonstravimo darbai – 1539400,00 Eur;
2. Melioracijos statinių tyrinėjimo ir projektavimo darbai – 77000,00 Eur;
3. Melioracijos projektų ekspertizė – 7600,00 Eur.

Jurbarko rajono savivaldybės administracijos parengtas investicinis projektas „Jurbarko r. Nemuno mažųjų intakų pabaseinio melioracijos griovių su priklausiniais rekonstrukcija“ susideda iš 5 objektų:

1. „Jurbarko r., Girdžių sen., Girdžių ir Pavidaujo k.v. J-2, T-1 ir kitų melioracijos griovių sutvarkymas“ - numatoma rekonstruoti 18,480 km. griovių ir 22 pralaidas. Tyrinėjimo ir projektavimo darbus 2022 metais atliko MB „Meluka“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 202-PmAT, galioja iki 2025-12-23, projektuotojas Arūnas Kundrotas, kvalifikacijos atestato Nr. S-351-PmAT, galioja iki 2024-03-12). Projekto ekspertizę atliko UAB „Statybos ekspertų biuras“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 3857, išduotas 2020-12-21, Nr. Em-6, išduotas 2018-09-06), techninio darbo projekto sprendiniuose nesustačius esminių trūkumų, 2022 m. vasario 8 d. surašyta teigiama išvada Nr. 035/22.1. 2023 m. birželio 19 d. Jurbarko rajono savivaldybės administracija pasirašė melioracijos statinių rekonstrukcijos rangos darbų sutartį Nr. G1-100 su UAB „Šakių hidrotechnika“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 2-M, galioja iki 2027-03-23). 2023 m. rugsėjo 13 d. apžiūros vietoje metu nustatyta, kad darbų atlikta apie 50 %, sutvarkytos 19 iš 22 pralaidų, iš daugumos griovių iškirsti ir išvežti krūmai, iškastos ir paskleistos sąnašos;

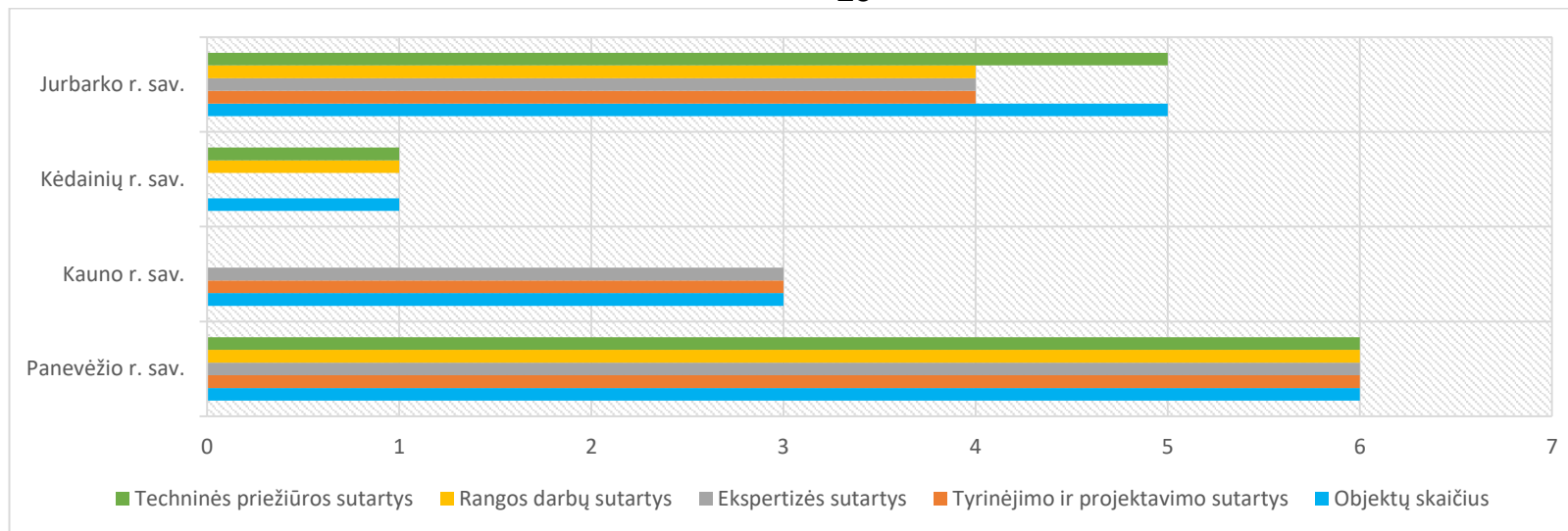
		<p>2. „Jurbarko r., Mituvos up. ir Alsos up. baseinų melioracijos griovių M-3, A-2 ir kt. su priklausiniais rekonstrukcija“ - numatoma rekonstruoti 16,805 km. griovių ir 28 pralaidas. Tyrinėjimo ir projektavimo darbams atlikti 2023 m. gegužės 26 dieną Jurbarko rajono savivaldybės administracija pasirašė sutartį Nr. G1-82 su MB „Meluka“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 202-PmAT, galioja iki 2025-12-23). Projekto ekspertizę atliko UAB „Pastatų konstrukcijos“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. Em-4, galioja iki 2025-06-30), techninio darbo projekto sprendiniuose nesustačius esminių trūkumų, 2023 m. rugpjūčio 30 d. surašyta teigiama išvada Nr. PE23-432 M. Jurbarko rajono savivaldybė pakvietė viešuose pirkimuose laimėjusią UAB „Jurmelsta“ 2023 m. (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 45-MT, galioja iki 2027-12-31) rugsėjo 26 d. pasirašyti melioracijos statinių rekonstrukcijos rangos darbų sutartį;</p> <p>3. „Jurbarko r., Raudonės sen., Raudonės up. baseino melioracijos griovių V-2, V-2-5 ir kt. su priklausiniais rekonstrukcija“ - numatoma rekonstruoti 12,306 km. griovių ir 17 pralaidų. Tyrinėjimo ir projektavimo darbams atlikti 2023 m. gegužės 31 dieną Jurbarko rajono savivaldybės administracija pasirašė sutartį Nr. G1-87 su MB „Melprojekta“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 268-PmA, galioja iki 2026-04-08). Projekto ekspertizę atliko UAB „Pastatų konstrukcijos“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. Em-4, galioja iki 2025-06-30), techninio darbo projekto sprendiniuose nesustačius esminių trūkumų, 2023 m. rugpjūčio 18 d. surašyta teigiama išvada Nr. PE23-355 M. 2023 m. rugpjūčio 30 d. Jurbarko rajono savivaldybės administracija pasirašė melioracijos statinių rekonstrukcijos</p>
--	--	--

		<p>rangos darbų sutartį Nr. G1-151 su MB „Arekas“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 195-M, galioja iki 2025-02-04). 2023 m. rugsėjo 13 d. apžiūros vietoje metu nustatyta, kad darbų atlikta apie 20 %;</p> <p>4. „Jurbarko r., Skirsnemunės sen., Imsrės up. ir kt. su priklausiniais rekonstrukcija“ - numatoma rekonstruoti 14,854 km. griovių ir 17 pralaidų. Tyrinėjimo ir projektavimo darbams atlikti 2023 m. gegužės 31 dieną Jurbarko rajono savivaldybės administracija pasirašė sutartį Nr. G1-86 su MB „Melprojekta“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 268-PmA, galioja iki 2026-04-08). Projekto ekspertizę atliko UAB „Pastatų konstrukcijos“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. Em-4, galioja iki 2025-06-30), techninio darbo projekto sprendiniuose nesustačius esminių trūkumų, 2023 m. liepos 31 d. surašyta teigiama išvada Nr. PE23-368 M. 2023 m. rugsėjo 19 d. Jurbarko rajono savivaldybės administracija pasirašė melioracijos statinių rekonstrukcijos rangos darbų sutartį Nr. G1-163 su UAB „Transjuda“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 217-M, galioja iki 2026-12-16);</p> <p>5. „Jurbarko r., Skirsnemunės sen., Imsrelės up. ir kt. su priklausiniais rekonstrukcija“ - numatoma rekonstruoti 12,387 km. griovių ir 20 pralaidų. Tyrinėjimo ir projektavimo darbams atlikti 2023 m. gegužės 26 dieną Jurbarko rajono savivaldybės administracija pasirašė sutartį Nr. G1-83 su MB „Meluka“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. 202-PmAT, galioja iki 2025-12-23). Projekto ekspertizę atliko UAB „Pastatų konstrukcijos“ (įmonės kvalifikacijos atestato Nr. Em-4, galioja iki 2025-06-30), techninio darbo projekto sprendiniuose nesustačius esminių trūkumų, 2023 m. rugsėjo 5 d. surašyta teigiama išvada Nr. PE23-451 M.</p>
--	--	---

			<p>Melioracijos statinių rekonstrukcijos rangos darbams atlikti Jurbarko rajono savivaldybės administracija paskelbė viešąjį pirkimą, 2023 m. rugsėjo 25 d. CVPI sistemoje bus atplėšiami vokai ir sudaroma pasiūlymų eilė.</p> <p>Melioracijos darbų techninę priežiūrą atlieka Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vyresnysis specialistas melioracijai Vincentas Pocius (kvalifikacijos atestato Nr. T-221-MT, galioja iki 2023 m. gruodžio 17 d.).</p> <p>Išvada. Projektai parengti vadovaujantis Melioracijos techniniu reglamentu MTR 1.05.01:2005 „Melioracijos statinių projektavimas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. 3D-1 „Dėl melioracijos techninio reglamento MTR 1.05.01:2005 „Melioracijos statinių projektavimas“ patvirtinimo“, bei kitų teisės aktų nuostatomis ir atitinka esminius techninius ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus. Statybos darbų žurnalai pildomi tvarkingai. Darbų kokybė gera. (4 priedas).</p>
3.	Solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų priežiūros darbų kontrolė Kazlų Rūdos, Lazdijų, Pakruojo, Šilutės rajonų savivaldybėse. Atliktų priežiūros darbų patikrinimas vietoje.	2023-09-29 Aktas Nr. PA-100	<p>2023 m. rugsėjo 29 d. melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo aktas Nr. PA-100 (Kazlų Rūdos sav.).</p> <p>Patikrinimo rūšis – Solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų priežiūros darbų patikrinimas.</p> <p>Tikrinimo metu nustatyta:</p> <p>2023 m. Solidarumo fondo lėšomis suremontuotų ar rekonstruotų objektų priežiūros darbus atliko – MB „Mehmė“ (toliau – Rangovas) įmonės kodas</p>

		<p>304037337, direktorius Aurelijus Bertulis. Atsakingas už priežiūros darbus – projektų vadovas Rimas Rašinskas, kvalifikacijos atestato Nr. S-478-M.</p> <p>Priežiūros darbų pradžia – 2023-06-23; Priežiūros darbų pabaiga – 2023-09-15.</p> <p>Tikrinimo metu apžiūrėti melioracijos grioviai: Ažuolų būdos kadastro vietovės melioracijos projekto P5_1973 grioviai Nr. B-2 ir Nr. K-5</p> <p>Išvada. Objektuose atlikta 100 proc. darbų, numatytų viešojo pirkimo-pardavimo 2023-06-23 sutartyje Nr. S-335. Nušienauta griovių šlaitų - 3,2 km (1 km kaina – 873,85 eur). Atlikus Solidarumo fondo lėšomis įgyvendintų objektų priežiūros darbų patikrinimą vietoje, pažeidimų nustatyta nebuvo. (5 priedas).</p>
--	--	--

Žemės ūkio duomenų centro valstybinės priežiūros vykdytojai, vykdydami su Žemės ūkio ministerija pasirašytos 2023 m. sausio 17 d. sutarties Nr. 8P-23-6 punktu, 6.5.4 papunkčiu ir Priemonės 2023 m. darbų grafiku priimtus įsipareigojimus per 2023 metų III ketvirtį atliko valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstravimo darbų patikrinimus Jurbarko, Kauno, Kėdainių ir Panevėžio rajonų savivaldybėse. Detalesnė informacija apie patikrintų rajonų savivaldybių administracijų 2023 metais Priemonės įgyvendinimui sudarytų sutarčių ir objektų kiekius pateikta 1 paveiksle (2023 m. rugsėjo 27 d. duomenys):

1 pav., 2023 m. rugsėjo 27 d. duomenimis 2023 metais Priemonės įgyvendinimui sudarytų sutarčių ir objektų kiekiai.

Pastaba:

- Jurbarko r. sav. administracija 1 objekto tyrinėjimo ir projektavimo darbus, taip pat ir parengto projekto ekspertizę atliko 2022 metais;
- Kėdainių r. sav. administracija tyrinėjimo ir projektavimo darbus, taip pat ir parengto projekto ekspertizę atliko 2022 metais.

Iki 2023 m. spalio 1 d. valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos inžinerinių statinių rekonstravimo darbų atlikta už 701352,31 €, apmokėta už atliktus darbus 558135,21 €, sutvarkyta 45 vnt. pralaidų, 66,13 km griovių, pakeista 330 vnt. žiočių.